

ر. شناسه : - هاشمی جزئی سید حسن، ۱۳۳۹ -

عنوان : - یادآور : - این گونه پاسخ دهید: شیوه‌های پاسخ‌گویی موثر /

س. هاشمی جزئی ابوالفضل جعفری پور، محمدرضا آتشین صدف، کاری از مرکز تخصصی ستاد اقامه نماز -

ص. ص. : - این ستاد اقامه نماز، ۱۳۹۴ -

م. : - ۲۷ ص -

شابک : - ۹۷۸-۹۶۴-۵۰۲۰۲ -

وضعیت فهرست نویسی : -

موضوع : - نماز - پرسش و پاسخ ها

موضوع : - پرسش و پاسخ ها

شناسه افزوده : - جعفری ابوالفضل، ۱۳۳۹ -

شناسه افزوده : - آتشین صدف، ۱۳۳۹ -

شناسه افزوده : - ستاد اقامه نماز -

شناسه افزوده : - ستاد اقامه نماز، مرکز تخصصی نماز -

رده بندی کنگره : - ۱۳۹۲ الف ۲۲ هـ BP1۳۷

رده بندی دیویی : - ۲۹۷/۲۵۳۰۷ -

شماره کاتالوژی ملی : - ۲۴۱۹۱۷۶ -

تأليف: آیت‌الله العظمی آقا میرزا محمد رضا آشتین صدف
 ویراسته: آیت‌الله العظمی آقا میرزا ابوالفضل جعفری پور محمد رضا آشتین صدف
 تصحیح: آیت‌الله العظمی آقا میرزا محمد حسین مویلی
 صفحه‌ها: ۱۰۰
 چاپ: اول، ۱۳۹۲
 شابک: ۹۶۴-۵۲۷-۱۰۳-۱
 چاپ و صحافی: گله‌ها
 قیمت: ۹۰۰ تومان
 مرکز پخش: انتشارات فلسطین، انتشارات سوره مهر
 تهران، میدان فلسطین، ۱۸۹۶۶۶۶۶-۱۸۹۶۶۶۶۶
 تلفن: ۱۸۹۶۶۶۶۶-۱۸۹۶۶۶۶۶
 ۱- دفتر ستاد اقامه نماز سراسر کشور
 ۲- دفتر ستاد اقامه نماز

ستاد اقامه نماز
 مرکز تخصصی نماز

فهرست مطالب

پیشگفتار ۱۳

بخش اول: روش‌ها و اصول پاسخگویی مؤثر

فصل اول: مفهوم شناسی پرسش و پاسخ ۱۷

..... و تقاضای آن با شبهه ۱۷

ضرورت پاسخ دادن به پرسش و پاسخ ۱۹

اهمیت پرسش و پاسخ ۱۹

آثار و فواید پرسش ۲۳

پیامدهای ناخوشایند ترس ۲۵

فصل دوم: پرسشگر خوب ۲۶

ویژگی‌های پرسشگر خوب ۲۶

فروتنی ۲۶

رجوع به متخصص ۲۶

انگیزه سالم ۲۷

نیکو پرسیدن ۲۷

تعادل در پرسش ۲۷

فصل سوم: پاسخگوی خوب ۳۰

صفات پاسخگو ۳۰

۳۰	الف) صفات کلی
۳۹	ب) آداب بایسته پاسخگویی
۵۷	ج) امور مؤثر در موفقیت پاسخگو
۶۰	فصل چهارم: اینگونه پاسخ دهیم
۶۰	شناخت زمینه و انگیزه پرسش
۶۱	اطمینان از پرسیدن پرسش درست
۶۲	بندی پرسش
۶۲	بندی پرسش
۶۳	به کارگیری روش بارش فکری
۶۴	استفاده از شینه پرسش
۶۴	پیدا کردن واژگانی که معنا یا مرتبط
۶۵	مطالعه پاسخ‌های بیشتر داده شده و انتخاب پاسخ‌های استوار آنها
۶۶	جستجوی پاسخ‌های استوار و پوشش‌دهنده (مستند)
۶۶	دسته‌بندی پاسخ‌ها
۶۶	دادن پاسخ کوتاه و رسا
۶۶	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۶۷	شناسایی سؤال‌های مهم و رایج در جامعه دربارهٔ نماز

اینگونه

۶

این گونه پاسخ دهید

بخش دوم: پاسخ به سؤال‌های پرتکرار دربارهٔ نماز

۷۱	فصل اول: چرا نماز بخوانیم؟
۷۱	چرا نماز بخوانیم؟
۷۴	چرا ما باید دائماً نماز خواندن را که یک عمل تکراری است انجام دهیم؟
۷۵	چرا خداوند نماز را واجب نموده است؟

اگر خدا بی نیاز است پس چرا از ما می خواهد که برایش نماز بخوانیم؟ ۸۰

چه کنیم که نماز در دید ما اهمیت پیدا کند؟ ۸۱

چه کنیم نماز برای ما سنگین نباشد؟ ۹۲

چه اولین هایی در نماز وجود دارد؟ ۹۴

آیا واقعا نماز این قدر که می گویند، اهمیت دارد؟ ۹۸

وقتی خدا به نماز ما احتیاجی ندارد، چرا باید خودمان را این قدر به رحمت

ببندازیم؟ ۱۰۲

می شود نور دیگری نماز بخوانیم؟ ۱۰۸

حالا ما باید نماز را به عربی خواند؟ ۱۱۰

چرا وقتی کسی که اهل نماز و اطاعت از خدا نیستند، بهتر از کسانی

است که اندک نماز و اطاعت هستند؟ ۱۱۳

فصل دوم: چرا اینگونه نماز؟ ۱۱۸

چرا نماز جزء اصول دین محسوب می شود؟ و کسانی که از مهم ترین واجبات و

ستون دین است؟ ۱۱۸

چگونه عبادت کنیم و نماز بخوانیم در هر دور یا دور؟ ۱۱۹

چه کار کنیم که کیفیت نمازمان را بالاتر ببریم؟ ۱۲۰

برای رسیدن به نمازی مطلوب، آیا چیزهای دیگری غیر از غسل هم هست

که باید به آنها توجه کنیم؟ ۱۳۰

چرا باید قبل از نماز وضو بگیریم؟ آیا اگر پیش از نماز حمام برویم کافی نیست؟

..... ۱۳۰

چرا بعد از جنابت، غسل واجب می گردد؟ ارتباط آن با نماز چیست؟ ۱۳۱

به فرموده قرآن، هر طرف رو کنیم خدا آنجاست؛ پس چرا حتما باید رو به قبله

نماز بخوانیم؟ ۱۳۸

- چرا خداوند کعبه را قبله مسلمانان قرار داد؟ ۱۴۱
- با اینکه شرافت کعبه بیشتر از بیت المقدس است، چرا خداوند از ابتدا قبله را کعبه قرار نداد؟ ۱۴۳
- چرا خداوند در ابتدا قبله را به سمت بیت المقدس قرار داده و پس از مدتی به سمت کعبه معظمه تغییر داد؟ ۱۴۵
- چرا باید در هر نماز سوره حمد را بخوانیم؟ ۱۵۲
- چرا در کت سوم و چهارم نماز تسبیحات اربعه می خوانیم؟ ۱۵۸
- سوره که در نماز، صلوات فرستادن بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و اهل بیتش علیهم السلام واجب شده، چیست؟ ۱۶۲
- چرا باید در نماز، پس از اقامه، تسبیح را بخوانیم؟ ۱۶۴
- فصل سوم: نماز خواندن چه ثری دارد؟** ۱۶۷
- اگر به فرموده قرآن عمل نکنیم و نماز را نخوانیم، چه عاقبتی دارد؟ ۱۶۷
- اهل نماز گناه می کنند؟ ۱۶۷
- وقتی می بینیم برخی هم نماز می خوانند و هم گناه می کنند، بهتر نیست ما نماز نخوانیم و گناه هم نکنیم؟ ۱۶۸
- وقتی نماز، ما را از گناه باز نمی دارد، چه فایده ای دارد که بخوانیم؟ ۱۶۹
- اگر شرط قبولی کارهای خوب، قبول شدن نماز نیست، ما کارهای خیر یک بی نماز، فایده ای دارد؟ ۱۷۰
- چه چیزهایی باعث می شود نماز ما پذیرفته نشود؟ ۱۷۴
- وقتی ما خدا را خوب نمی شناسیم، عبادت کورکورانه چه سودی دارد؟ ۱۷۶
- اگر نماز برای این است که نمازگزار به کمال برسد، نمازهای استغاثه چیست؟ ۱۸۱

چه تفاوتی می‌کند که نمازمان را اول وقت بخوانیم یا بعد از آن؟ ۱۸۲

آثار و برکات معنوی نماز برای انسان چیست؟ ۱۸۸

آیا نماز در دنیا هم برای انسان آثاری دارد؟ ۱۸۹

نماز چه آثاری برای انسان در هنگام مرگ و عالم برزخ و قیامت دارد؟ ۱۹۶

فصل چهارم: نماز پیامبر و ائمه علیهم‌السلام چگونه بوده؟ ۱۹۸

رابطه پیامبران با نماز و دیدگاه آنها نسبت به آن چگونه بود؟ ۱۹۸

نماز در روایات اهل بیت علیهم‌السلام چیست؟ ۲۰۲

نماز خاندان پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم چگونه بود؟ این‌گونه که اکنون شیعه می‌خوانند یا

در گذشته که می‌خوانند؟ به چه دلیل؟ ۲۱۰

پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم پیش از بیعت چگونه نماز می‌خواند؟ ۲۱۳

اهل بیت علیهم‌السلام چگونه نماز می‌خواندند؟ ۲۱۵

چگونه تیر را از پای امیر مؤمنان علیه‌السلام نماز در آوردند درحالی که ایشان متوجه نشدند

ولی در حال رکوع متوجه شدند؟ ۲۱۸

آیا اهل بیت علیهم‌السلام هم دچار وسوسه شیطان می‌شدند که برای دوری از آن نماز

می‌خواندند؟ ۲۲۱

توجه اهل بیت علیهم‌السلام به نماز چگونه بوده است؟ ۲۲۲

فصل پنجم: چه کنیم در نماز حضور قلب داشته باشیم؟ ۲۲۵

معنای حضور قلب در نماز چیست؟ ۲۲۵

داشتن حضور قلب در نماز چه اهمیت و ضرورتی دارد؟ ۲۲۷

عوامل حواس‌پرتی در نماز چیست؟ ۲۲۹

چه کنیم در نماز دچار حواس‌پرتی نشویم؟ ۲۳۰

راه‌های جلوگیری از شک در نماز چیست؟ ۲۳۱

چگونه می‌توانیم نمازمان را باتوجه بخوانیم؟ ۲۳۳

راه‌های ایجاد حضور قلب در نماز چیست؟ ۲۳۴

فصل ششم: تعقیبات نماز چه آثار و اسراری دارد؟ ۲۴۱

چه کنیم که کیفیت نمازمان را بالاتر ببریم؟ ۲۴۱

منظور از تعقیبات نماز چیست و چه فایده‌ای دارد؟ ۲۴۱

برای تعقیبات نماز چه بخوانیم؟ ۲۴۶

سجده شکر چه اسرار و آثاری دارد؟ ۲۵۴

نماز نافله چیست و چه آثار و اسراری دارد؟ ۲۶۰

فصل هفتم: چرا این همه به مسجد رفتن تأکید شده است؟ ۲۶۴

مسجد در اسلام چه جایگاهی دارد؟ ۲۶۴

چرا اسلام این همه بر حضور افراد مؤمن در مساجد تأکید می‌کند؟ ۲۶۷

رفتن به مسجد چه آثار و فوایدی دارد؟ ۲۷۱

چرا بعضی جوانان از مسجد گریزان هستند؟ ۲۷۴

چگونه می‌توان مسجد مطلوب و محبوب داشت؟ ۲۷۵

چرا این همه در اسلام نسبت به مسجد در نماز جماعت سفارش شده است؟ ۲۷۷

امام جماعت شدن چه اجر و پاداشی دارد؟ ۲۸۳

وظایف امام جماعت نسبت به نمازگزاران چیست؟ ۲۸۳

امام جماعت نمونه چه ویژگی‌های باید داشته باشد؟ ۲۸۶

چه چیزهایی باعث محبوبیت امام جماعت، پیش مردم می‌شود؟ ۲۹۰

فصل هشتم: تارک نماز به چه کسی گفته می‌شود؟ آثار ترک نماز چیست؟ ۲۹۳

تارک نماز به چه کسی گفته می‌شود؟ آثار ترک نماز چیست؟ ۲۹۳

عوامل فکری ترک نماز در جامعه امروزی و راه درمان آن چیست؟ ۲۹۹

عوامل درونی (اخلاقی) ترک نماز و درمان آنها چیست؟ ۳۰۴

اینگونه

۱۰

بسم الله الرحمن الرحیم

عوامل رفتاری ترک نماز چیست؟ ۳۱۳

نگاهی روانشناختانه به علل و راههای درمان تسويف ۳۱۸

عوامل بیرونی ترک نماز چیست؟ ۳۲۱

فصل نهم: چگونه فرزند و همسر را به نماز علاقه‌مند کنیم؟ ۳۲۷

چگونه فرزندانمان را به نماز علاقه‌مند کنیم؟ ۳۲۷

چگونه کودکان را به نماز دعوت کنیم؟ ۳۳۴

چگونه همسر را به نماز دعوت کنیم؟ ۳۳۹

آیا از تئیس یا تنبیه در دعوت کودکان و نوجوانان به نماز می‌توان استفاده کرد؟ ۳۴۳

تربیتی که در دهک هفتم و با کودکان ۳ تا ۷ سال سروکار دارم. لطفاً من را در

برخوردهای تربیتی اسلامی با آنها راهنمایی کنید. ۳۵۰

من معلم دبستان دخترانه هستم. البته پسر خودم نیز دبستانی است. لطفاً راهنمایی

بفرمایید که در این دوره چه کاره‌هایی شود آنها را با نماز آشنا کرد؟ ۳۵۵

در دوره نوجوانی چگونه با آنها برخورد کرد که به سوی نماز تشویق شود؟ ۳۵۹

من روحانی یک مسجد هستم. می‌خواهم با نوجوانان و جوانان بسیاری در

ارتباط هستم؛ لطفاً اصول دعوت آنها به نماز را بیاورید؟ ۳۶۷

کتابنامه ۳۷۴

پیشگفتار

منابع اسلامی چنان اهمیت و آثاری برای آموزش و آموختن علوم الهی بر ما نهاده که با خواند آنها کمتر کسی است که علاقه‌مند به این راه شود. از طرفی در بیان جایگاه علم آموزی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله آمده: "همه موجودات حتی ماهیان دریا و درندگان و چهارپایان برای جود علم طلب مغفرت می‌کنند. پس علم را که واسطه بین خدا و انسان است فرا گیرید که آن بر هر مسلمانی واجب است" و در روایت امام عجمی رحمه الله آمده است: "اگر مردم فضیلت کسب دانش را می‌دانستند، دنبال آن می‌رفتند؛ هر چند به بهای ریختن خون‌ها و فرورفتن در قعر بیاها بود".^۱ از سوی

۱. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "الْعَالَمُ بَيْنَ الْجَهَالِ كَالْحَيِّ بَيْنَ الْأَمْوَاتِ، وَ مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ يَسْتَغْفِرُ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى حَيْتَانِ الْبَحْرِ وَ هَوَامُهُ وَ سِبَاعُ الْبَرِّ وَ أَنْفُسُهُ، قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ! السَّبَبُ بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَ اللَّهِ (عَزَّ وَ جَلَّ)، وَ إِنْ طَلَبَ الْعِلْمَ قَرِيبُ شَيْءٍ كُنْ مُسْلِمًا" (طوسی، الأمالی، ص ۵۲۱).

۲. "إِنْ طَلَبَ الْعِلْمَ لِيَسْتَغْفِرَ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى حَيْتَانِ الْبَحْرِ وَ هَوَامُهُ وَ سِبَاعُ الْبَرِّ وَ أَنْفُسُهُ قَاتِلُوا الْعِلْمَ فَإِنَّهُ السَّبَبُ بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ إِنْ طَلَبَ الْعِلْمَ قَرِيبُ شَيْءٍ كُنْ مُسْلِمًا". (همان، ص ۴۸۸) وَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عليهما السلام قَالَ: "لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ لَطَلَبُوهُ وَ لَوْ يَسْفِكُ الْمُهَجَّجُ وَ حَوْضُ اللَّجَجِ" (کلینی، اصول کافی، ج ۱، ص ۳۶).

دیگر در اهمیت ارشاد و راهنمایی بندگان خدا نیز همین بس که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: "هر دانشمند پیرو ما که جاهلان را به شریعت هدایت کند، با ما در بالاترین درجات بهشت خواهد بود."^۱ اما نباید فراموش کنیم که رسیدن به این هدف و آثار بیان شده در روایات، در گرو این است که بدانیم چگونه بپرسیم و چگونه پاسخ دهیم؛ وگرنه نه آموزگار خوبی هستیم و نه سؤال کننده خوبی.

پس کتاب با این هدف نگاشته شده که توان افزایی باشد در پاسخگویی برای جریان و آنان که در صدد پاسخ به شبهات دینی هستند. در فصل اول این کتاب سعی شده بر اساس آیات و روایات، آداب و بایسته‌های پرسشگری پاسخگویی خوب را بیان کنیم؛ سپس اصول و روش‌های پاسخگویی خوب را بیان کنیم. در فصل دوم با توجه به پژوهشی که انجام شده سؤال‌های پرکاربرد نماز و ابواب‌های کارشناسی آنها آمده است تا آنچه گفته در فصل اول است را اجرایی نماییم. امید است که بتوانیم کمک باشد برای آنانی که می‌خواهند نظر و جواب خود را درست و متین به مخاطبان بگویند.

در خصوص نماز

۱۳۹۲

۱. "شَدُّ مِنْ يَتِيمِ الَّذِي انْقَطَعَ عَنْ أَبِيهِ يُتِمُّ يَتِيمَ انْقَطَعَ عَنْ إِمَامِهِ وَ لَا يَدْرِي حُكْمَهُ فِيمَا يُتَلَّى بِهِ مِنْ شَرَائِعِ دِينِهِ أَلَا فَمَنْ كَانَ مِنْ شَيْعَتِي فِي سَبْعِينَ أَلْفًا هَذَا الْجَاهِلُ بِشَرِيعَتِي الْمُنْقَطِعُ عَنْ مُشَاهَدَتِنَا يَتِيمٌ فِي جَهَنَّمَ أَلَا فَمَنْ هَدَاهُ وَ أَرَادَهُ عِلْمُهُ شَرِيعَتَنَا كَانَ مَعَنَا فِي الرَّفِيقِ الْأَعْلَى" (مجلسی، بحار الأنوار، ج ۲، ص ۲).